

โครงการคุณธรรม
เรื่อง นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม
(Four Seens Story To Teach Moral)

โดยกลุ่มเยาวชนโรงเรียนวัดประเจียด

โรงเรียนวัดประเจียด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑
รายงานฉบับนี้เป็นส่วนประกอบของโครงการคุณธรรม
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
เนื่องในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ ๖๒
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕

โครงการคุณธรรม

เรื่อง นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

(Four Seens Story To Teach Moral)

โดยกลุ่มเยาวชนโรงเรียนวัดประเจียด

๑. เด็กหญิงนางพร ศรีคาม	ประธาน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. เด็กหญิงจุฑาทิพย์ รัศมี	รองประธาน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๓. เด็กหญิงชญจิรา ปิ่นทองพันธ์ุ	เลขานุการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๔. เด็กหญิงศิริลักษณ์ นวลสุวรรณ	ประชาสัมพันธ์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๕. เด็กชายพัชรดนย์ ณ. พัทลุง	เหรัญญิก	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่ปรึกษา

๑. พระปลัดสุวิทย์ อานนุโท	เจ้าอาวาส
๒. นายเจริญ นิลมาท	ผู้อำนวยการโรงเรียน
๓. นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่	ครู
๔. นายณัฐพร ขุนหนู	ครู

โรงเรียนวัดประเจียด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนประกอบของโครงการคุณธรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

เนื่องในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ ๖๒

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕

ชื่อกิจกรรม นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

โดยกลุ่ม เยาวชนโรงเรียนวัดประเจียด โรงเรียน วัดประเจียด สพป. สงขลา เขต ๑
หลักธรรมสำคัญ : สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น
ประกอบด้วย

- ๑) ทาน คือ การให้ การเสียสละ
- ๒) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ
- ๓) อัตถจริยา คือ การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
- ๔) สมานัตตา คือ มีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย

พระราชดำริ : หลักการพึ่งตนเอง ต้องมีความพอดี ๕ ประการ

- ๑) ความพอดีด้านจิตใจ
- ๒) ความพอดีด้านสังคม
- ๓) ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔) ความพอดีด้านเทคโนโลยี
- ๕) ความพอดีด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นปัญหาหลัก : การเรียนคุณธรรมโดยการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะอย่างไรจึงจะปลูกฝัง
คุณธรรมได้โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อ จึงคิดว่าน่าจะปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้นิทาน ๔ ฉาก

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๔๔ คน

สมาชิกในชุมชนหมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลกระดังงา หมู่ที่ ๔ และ ๕ ตำบลสนามชัย

ระยะเวลาในการดำเนินการ : ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕

กิจกรรมเด่น : นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

ผลที่เกิดขึ้น : มีจิตสาธารณะประโยชน์ ส่งเสริมคุณธรรม

ผู้รับผิดชอบ :

๑. เด็กหญิงนงพร ศรีคาม
๒. เด็กหญิงจุฑาทิพย์ รัศมี
๓. เด็กหญิงธัญจิรา ปิ่นทองพันธุ์
๔. เด็กหญิงศิริลักษณ์ นวลสุวรรณ
๕. เด็กชายพัทธดนย์ ณ. พัทลุง

พระสงฆ์ที่ปรึกษา : พระปลัดสุวิทย์ อานนุโท

ผู้บริหารที่ปรึกษา : นายเจริญ นิลมาท

ครูที่ปรึกษา : นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่

นายณัฐพร ขุนหนู

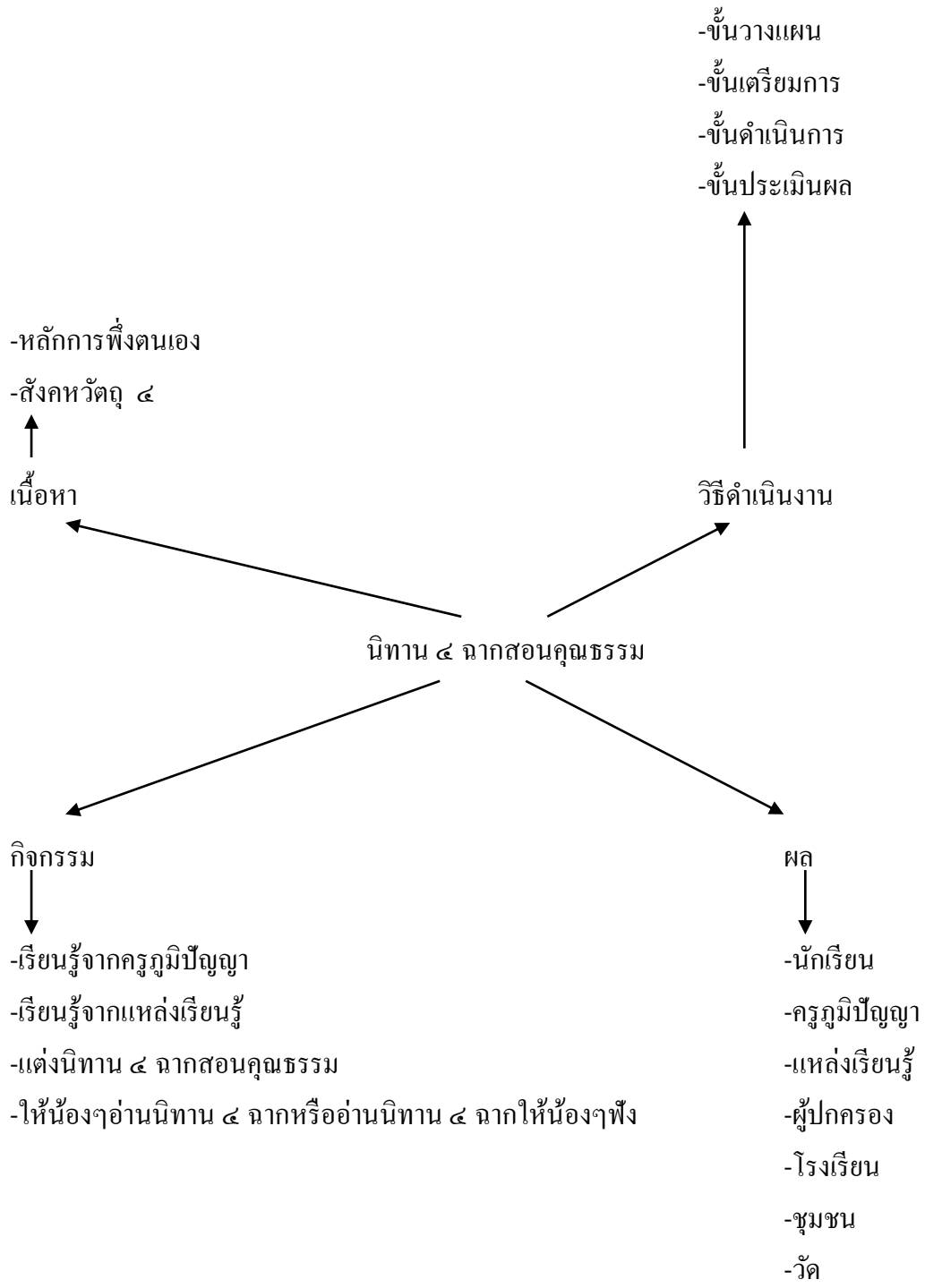
กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ พระปลัดสุวิทย์ อานนุโท เจ้าอาวาสวัดประเจียด นายเจริญ นิลมาท
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประเจียด นางสาวภัทรารวรรณ ทองอยู่ และนายณัฐพร ชุนหนู
ครูที่ปรึกษา คุณครู นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผู้ปกครอง สมาชิกใน
ชุมชนหมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลกระดังงา หมู่ที่ ๔ และ ๕ ตำบลสนามชัย

บทคัดย่อ

โครงการคุณธรรม เรื่อง นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ แต่งนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม หลักธรรมที่นำมาใช้ คือ สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น ประกอบด้วย ๑) ทาน คือ การให้ การเสียสละ ๒) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ ๓) อตถจริยา คือ การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และ ๔) สมานัตตา คือ มีความประพฤติเสมอดั้นเสมอปลาย พระราชดำรินำมาใช้ คือ หลักการพึ่งตนเอง ต้องมีความพอดี ๕ ประการ ๑) ความพอดีด้านจิตใจ ๒) ความพอดีด้านสังคม ๓) ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ความพอดีด้านเทคโนโลยี และ ๕) ความพอดีด้านเศรษฐกิจ หลักวิชาการที่นำมาใช้ คือ การทำโครงการ ทั้งนี้เพราะ การเรียนคุณธรรม โดยการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะทำอย่างไรจึงจะปลูกฝังคุณธรรมได้โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อ จึงคิดว่า น่าจะปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้นิทาน ๔ ฉาก กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๔๔ คน สมาชิกในชุมชนหมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลกระดังงา หมู่ที่ ๔ และ ๕ ตำบลสนามชัย ระยะเวลาในการดำเนินการ คือ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ กิจกรรมเด่น คือ นิทาน ๔ ฉาก ผลที่เกิดขึ้น คือ มีจิตสาธารณะประโยชน์ ส่งเสริมคุณธรรม โดยแต่งนิทาน ๔ ฉากที่สอนคุณธรรมเพื่อให้น้องๆอ่าน หรืออ่านให้น้องๆฟัง โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน (นักเรียนและครู) วัด (พระสงฆ์) และชุมชน (ผู้ปกครองและครูภูมิปัญญาในชุมชน) วิธีดำเนินการประกอบด้วยขั้นวางแผน ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล โดยใช้สถานที่โรงเรียนวัดประเจียก และชุมชน ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ มีนิทาน ๔ ฉากที่สอนคุณธรรมเพื่อให้น้องๆอ่านหรืออ่านให้น้องๆฟัง ผลที่ได้รับ คือ ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม ได้เรียนรู้การทำโครงการ ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ได้ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง มีสื่อสอนคุณธรรมให้แก่นักเรียน และได้ทำความดีถวายในหลวง

ผังมโนทัศน์

บทที่ ๑

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การเรียนรู้คุณธรรมโดยการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะทำอย่างไรจึงจะปลูกฝังคุณธรรมได้ โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อ จึงคิดว่าน่าจะปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อแตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

ขอบเขตการศึกษาเรียนรู้

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๔๔ คน
สมาชิกในชุมชนหมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลกระดังงา หมู่ที่ ๔ และ ๕ ตำบลสนามชัย

เชิงคุณภาพ

ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม

ได้เรียนรู้การทำโครงการ

ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน แหล่งเรียนรู้

ครูภูมิปัญญา

ได้ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์

ได้ทำความดีถวายในหลวง

สถานที่และกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน

โรงเรียนวัดประเจียก วัด ชุมชน

ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕

บทที่ ๒
การดำเนินการโครงการ

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการระยะที่ ๑

๑. ขั้นวางแผน

ประชุมเพื่อวางแผนการทำงาน

๒. ขั้นเตรียมการ

โดยเสนอกิจกรรม และเลือกกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ กิจกรรมนั้นสามารถสอนคุณธรรมได้ กิจกรรมนั้นสามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมให้เกิดแก่นักเรียน

การดำเนินงานระยะที่ ๒

๑. ขั้นดำเนินการ

ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม

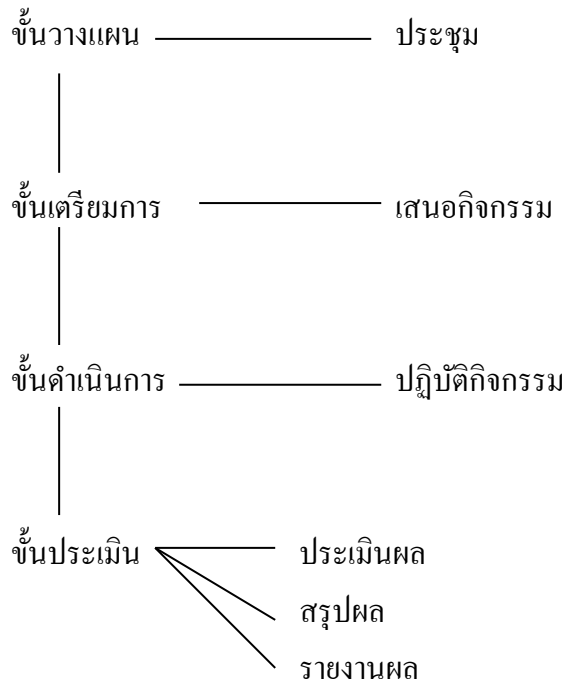
๒. ขั้นประเมิน

๒.๑ ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

๒.๒ สรุปผล

๒.๓ รายงานผล

ผังขั้นตอนการดำเนินงาน

งบประมาณ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๐๐๐ บาท

๑. งบประมาณของโรงเรียนในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ สีไม้ เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
๒. งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัยในการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนและในการนำนักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. งบบริจาคของเพื่อนๆและน้องๆในการจัดซื้อของรางวัลเพื่อใช้ในการส่งเสริมให้เพื่อนๆอ่านนิทาน เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ

๑. โรงเรียนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ๕๐๐ บาท
๒. ครูที่ปรึกษาทำโครงการขอจากองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ผู้ทำโครงการขอเรียไ้รจากนักเรียนในโรงเรียน ๕๐๐ บาท

อุปสรรคความผิดพลาดและการแก้ปัญหา

๑. วัสดุภาพไม่สวย ต้องวัสดุภาพใหม่
๒. เนื้อหาของนิทานสอนคุณธรรมไม่ชัดเจน ต้องแต่งใหม่
๓. นิทานมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเพื่อนๆ ต้องทำสำเนาเพิ่มโดยถ่ายเอกสารสี่
๔. เพื่อนๆอ่านนิทานไม่ระวังนิทานขาด ต้องใส่แฟ้มหรือเคลือบสติ๊กเกอร์

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

นิทาน

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ อธิบายความหมายไว้ว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีท่านผู้รู้ อธิบายความหมายไว้คล้ายๆกัน เช่น

กิ่งแก้ว อัดถาวร อธิบายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ แต่ก็มีอยู่ส่วนมากที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ และนอกจากนี้ยังอธิบายว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไป มิได้ตั้งใจแสดงประวัติความเป็นมา จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งก็จะแทรกคติเพื่อสอนใจไปด้วย นิทานมิใช่เรื่องเฉพาะเด็ก นิทานสำหรับผู้ใหญ่ก็มีจำนวนมาก และเหมาะสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น

กุหลาบ มลลิกะมาส กล่าวถึง นิทาน ไว้ในหนังสือคติชาวบ้านว่า นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน เพื่อความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นคติเตือนใจ ช่วยอบรม บ่มนิสัย ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เนื้อเรื่องของนิทานเป็นเรื่องนานาชนิด อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ความรัก ความโกรธเกลียด ริษยา อาฆาต ตลกขบขัน หรือเรื่องแปลกประหลาดพิศมัย ตั้ละครในเรื่องก็มีลักษณะต่าง ๆ กัน อาจเป็นคน สัตว์ เจ้าหญิง เจ้าชาย อมนุษย์ แม่มด นางฟ้า แต่ให้มีความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมต่างๆเหมือนคนทั่วไปหรืออาจจะเหมือน

ที่เราอยากจะเป็น เมื่อนิทานตกไปอยู่ในท้องถิ่นใด ก็มักมีการปรับเนื้อเรื่องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น นิทานในแต่ละท้องถิ่นจึงมีเนื้อเรื่องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือ สภาพความเป็นมนุษย์ อารมณ์ ความรู้สึกกรีก เกลียด ความโง่ ฉลาด ขบขัน อาฆาตแค้น หรือทุกข์ สุข ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างกันไปบ้างตามสภาพแวดล้อมและอิทธิพลของวัฒนธรรมความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น

สุภามาลย์ พงษ์ไพฑูริย์ กล่าวว่า นิทาน เป็นคำศัพท์ภาษาบาลี หมายถึง คำเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทใด แต่อยู่ที่ลักษณะการเล่าที่เป็นกันเอง แม้จะเป็นข้อเขียนก็มีลักษณะคล้ายกับการเล่าที่เป็นวาจา โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาปากในการเล่า

คำที่ใช้เรียกนิทานมีต่างกันไป เช่น นิทานชาวบ้าน นิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง วรรณกรรมมุขปาฐะ เป็นต้น

<http://www.thaifolk.com/doc/literate/Tales/meaning.htm>

ความรู้เกี่ยวกับนิทาน

นักคติชนวิทยาให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ (การเล่าสืบต่อกันมาโดยใช้วาจา) บางส่วนได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว

ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

๑. เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม กล่าวถึง โลก จักรวาล เทวดา กำนินคมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของเทวดาและผู้ครองแผ่นดินมีอยู่บ้าง เช่น เรื่องเมขลาธรรมสูตร จันทคราส สุริยคราส ฯลฯ

๒. นิทานศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชน เน้นแนวทางประพฤติปฏิบัติ สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางอ้อมให้แก่สังคม เรื่องราวเกี่ยวกับนรกสวรรค์ หรือเรื่องราวของบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนา โคร่งเรื่องจะยึดพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานศาสนาของไทยจะมีที่มาจากพุทธประวัติ เช่น นิทานชาดก เป็นต้น

๓. นิทานคติ คติ หมายถึง แนวทาง แบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีที่นำผลดีมาให้ ส่วนกรรมชั่วที่นำผลชั่วมาให้ นิทานคติมักชี้ให้เห็นผลดีผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ

๔. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเทวดานางฟ้า หรือเป็นเรื่องราวที่มหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ

๕. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นิทานชีวิตจะดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่านิทานชนิดอื่น เช่น เรื่องพระลอ ไกรทอง ขุนช้างขุนแผน

๖. นิทานประจักษ์ มักเป็นเรื่องแปลกซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของบุคคลในประวัติศาสตร์

๙. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องทีอธิบายถึงกำเนิด หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้น
ในธรรมชาติ

๑๐. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องที่สัตว์เป็นตัวเอก โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความ
ฉลาดของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง

๑๑. นิทานเรื่องผี มีผีเป็นตัวเอกของเรื่อง เรื่องเล่าเกี่ยวกับผีนี้สะท้อนให้เห็นความ
เชื่อในเรื่องวิญญาณ และเรื่องภูตผีของคนไทย ผีในเรื่องที่เล่ามีทั้งผีดีให้ความช่วยเหลือ หรือ
คุ้มครอง และผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รังความคน

๑๒. นิทานตลก มักจะมีขนาด โครงเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือ
สัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ต่างๆ

คุณค่าของนิทาน

นิทานมีคุณค่าหลายประการคือ

๑. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ช่วยกระชับความสัมพันธ์
๓. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ
๔. ให้อุบายและคติเตือนใจ
๕. ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีต

ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานประเภทต่างๆ

ค่านิยม หมายถึง วิธีจรรีประพฤติกกรรมของมนุษย์ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวคน และเป็นสิ่งที่เร
ยึดถือปฏิบัติกันต่อๆ มา หรืออาจหมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คน
หรือกลุ่มคนที่มีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ มนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ รวมทั้งการกระทำด้าน
เศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ โดยได้ประเมินค่าจากทัศนคติต่างๆ อย่างถี่ถ้วนและ
รอบคอบแล้ว ค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานอาจสรุปได้ดังนี้

๑. ความขยัน
๒. ความกตัญญู
๓. ความไม่โลภ
๔. ความมีปียวาจา
๕. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๖. ความอดทนอดกลั้น
๗. การเชื่อฟังผู้ใหญ่ บิดามารดา หรือผู้อาวุโส
๘. การยกย่องผู้มีวิชาความรู้และความเป็นคนฉลาดหลักแหลม
๙. การให้อภัยกัน

องค์ประกอบของนิทาน

๑. แนวคิดหรือแกนของเรื่อง หรือสาระสำคัญของเรื่อง แนวคิดของเรื่องนิทาน มักเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ง่ายไม่ลึกซึ้งนัก เช่น แนวคิดเรื่องแม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง การทำความดีจะได้ผลดีตอบสนอง

๒. โครงเรื่องของนิทาน มักสั้น กระชับ เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดาโดยดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง

๓. ตัวละคร ไม่ควรมีหลายตัว เพราะเป็นเรื่องสั้น ๆ จะน่าอ่านกว่า เรื่องยาวๆ ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ เทพเจ้า นางฟ้า มนุษย์ อมนุษย์ ฯลฯ

๔. ฉาก เป็นภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

๕. ถ้อยคำหรือบทสนทนา ที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย สนุกสนานชวนติดตาม

๖. คติชีวิต นิทานที่ดีต้องมีข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เยาว์ ดังนั้น ในตอนท้ายของนิทานมักสรุปคติ ชีวิตให้เป็นเครื่องเตือนใจ ผู้อ่านด้วย

http://www.thaigoodview.com/library/contest2551/thai04/32/tale_world/the%20meaning%20of%20a%20tale.htm

นิทานคุณธรรม

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา หรือแต่งขึ้นใหม่ มีจุดมุ่งหมายเน้นให้เห็นเกิดความบันเทิง และสอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์ และมีการแสดงออกหรือกระทำ ไปด้วยความสำนึกในจิตใจโดยได้ยึดถือจนเป็นความเคยชิน อันเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ดีงาม สามารถแสดงออกมาทั้ง ทางกาย วาจา และจิตใจ เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

นิทานคุณธรรม หมายถึง นิทานที่แต่งขึ้นเพื่อสอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ ในเรื่องความดีสูงสุด ที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามอยู่ในจิตสำนึก อยู่ในความรู้สึกฝึชชอบชั่วดี เช่น ความซื่อสัตย์ ความพอดี ความอดทน ขยันหมั่นเพียร

http://www.krukullanit.com/lesson1_topic4.html

การทำโครงงานนิทานคุณธรรม

๑. การคัดเลือกหัวข้อโครงงานที่สนใจทำ ในการจัดทำโครงงานนิทานคุณธรรมนั้น นักเรียนควรศึกษาปัญหา หรือความสนใจในเรื่องคุณธรรมของนักเรียน โดยนักเรียนสามารถศึกษา

ที่มาของเรื่องได้จากการสังเกต การอ่าน การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น รายการวิทยุ โทรทัศน์ ห้องสมุด การสัมภาษณ์ สอบถาม

๒. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและแหล่งข้อมูล การศึกษาค้นคว้าเอกสารและแหล่งข้อมูลของนิทานคุณธรรมในเรื่องที่นักเรียนสนใจทำ รวมถึงการขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จะช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดในการกำหนดขอบเขตของการศึกษาการจัดทำโครงการ ซึ่งนักเรียนต้องบันทึกและสรุปสาระสำคัญได้ จะต้องพิจารณาดังนี้ มูลเหตุจูงใจและเป้าหมายในการทำ วัตถุประสงค์ ความต้องการของผู้ใช้งานและคุณลักษณะของผลงาน วิธีการประเมินผล วิธีการพัฒนา ข้อสรุปของโครงการ ความแปลกใหม่ ความคิดสร้างสรรค์ แนวทางในการปรับปรุงหรือประโยชน์ของการจัดทำโครงการนี้

๓. การจัดทำเค้าโครงของโครงการที่จะทำ ต้องกำหนดกรอบแนวคิดและวางแผนการพัฒนาล่วงหน้าเพื่อคาดการณ์ความเป็นไปได้ของโครงการ ขั้นตอนที่สำคัญคือ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบการพัฒนา เสนอเค้าโครงของโครงการ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

๔. การลงมือทำโครงการ การพัฒนาตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ดังนี้ เตรียมการ ลงมือพัฒนา ตรวจสอบผลงานและแก้ไข อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาโครงการในอนาคต

๕. การเขียนรายงาน เป็นการสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจ แนวความคิด วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลที่ได้ ตลอดจนข้อสรุป และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการนั้น ในการเขียนควรใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจได้ง่าย ชัดเจน กระชับ และตรงไปตรงมาให้ครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ

http://www.krukullanit.com/lesson1_topic3.html

การเล่านิทาน

นิทาน นับว่าเป็นมิตรแท้ของเด็ก ๆ และคุณครูก็เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทานสู่เด็ก ๆ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น แสดงเป็นละคร ใช้สื่อ เช่น หุ่นมือสัตว์น่ารัก ๆ แต่ที่นิยมกันมากคือ ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการเล่านิทาน แต่คุณครูทราบไหมคะว่า การเล่านิทานและการอ่านนิทานนั้นมีความแตกต่างกัน

การ “เล่านิทาน” หมายถึง การที่คุณครูพูดเล่าเรื่องราวในนิทาน โดยที่คุณครูจะเล่าปากเปล่า หรือใช้ภาพในหนังสือประกอบการเล่าก็ได้ คำพูดที่คุณครูพูดจะไม่ตรงกับข้อความในหนังสือ แม้ว่าอาจจะมีส่วนเหมือนกันหรือคล้าย ๆ กัน และเหตุการณ์ที่เล่านั้นตรงกับในหนังสือ

การ “เล่านิทาน” ช่วยให้เด็ก ๆ โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ ได้เข้าใจเรื่องราว เป็นการขยายประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ รอบตัวเขา และช่วยให้เด็กมีคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ

มากขึ้น การ “เล่านิทาน” ยังเป็นการช่วยย่อยเรื่องยาก ๆ หรือภาษายาก ๆ ในหนังสือนิทานหลาย ๆ เล่มให้เด็กเล็ก ๆ ซึ่งยังมีความจำกัดทางด้านภาษา สามารถเข้าใจเรื่องนั้นได้ โดยการใช้นิทานง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ แทน การฟังครู

“เล่านิทาน” จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด รวมทั้งทักษะการคิดหลาย ๆ ด้าน

การ “อ่านนิทาน” หมายถึง การที่คุณครูอ่านข้อความในหนังสือให้เด็กฟัง คุณครูอาจใช้เสียงดัง-เบา สูง-ต่ำ เพื่อให้เรื่องที่น่าสนใจยิ่งขึ้น แต่ที่สำคัญ คุณครูจะต้องอ่านโดยไม่เพิ่มเติมคำพูดของตัวเอง

เข้าไป

หากต้องการอธิบายเพิ่ม ก็จะพูดคุยกับเด็กด้วยน้ำเสียงที่ทำให้เด็กแยกได้ว่า เป็นการพูดคุยที่ไม่เกี่ยวกับตัวหนังสือในหนังสือที่กำลังอ่าน การฟังครู “อ่านนิทาน” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าได้เห็นตัวหนังสือ ภาพ และมองตามการชี้ตัวหนังสือที่กำลังอ่านของครูไปด้วย จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการอ่าน-เขียนของเด็ก ในเด็กเล็ก ๆ การทำเช่นนี้จะช่วยให้เด็กเกิดความตระหนักว่า ตัวหนังสือหน้าตาแปลก ๆ เหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่แทนเสียงที่เปล่งออกมาเป็นคำต่าง ๆ ในเด็กที่ตระหนักในเรื่องนี้ดีแล้ว จะเริ่มสังเกตว่าตัวอักษรใดหรือคำใดแทนเสียงอะไร และเริ่มจำคำเหล่านั้นได้ ซึ่งความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้คือพื้นฐานของการอ่านเป็นคำ และการรู้จักตัวพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ เพื่อประสมคำต่อไป

การ “เล่านิทาน” และการ “อ่านนิทาน” จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมภาษาของเด็กและขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ในเด็กเล็กมาก ๆ เด็กต้องเรียนรู้ภาษาพูดก่อน และเมื่อมีความสามารถในภาษาพูดพอสมควรแล้ว ความรู้ความเข้าใจในภาษาพูดก็จะเป็นฐานสำคัญให้สามารถเรียนรู้ภาษาเขียนหรือภาษาหนังสือต่อไป ดังนั้น ในเด็กเล็กมาก ๆ จึงมักจะเน้นการ “เล่านิทาน” มากกว่า ขณะที่เมื่อเด็กโตขึ้น “การอ่านนิทาน” จะต้องเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และ “การเล่านิทาน” ก็จะค่อย ๆ ลดบทบาทลง แต่การ “เล่านิทาน” จะหมดไปไม่ได้ เช่นเดียวกับที่ทักษะการพูดก็ยังคงมีความสำคัญต่อไปตลอดชีวิตของเด็ก

<http://www.planforkids.com/homepage.php?maincat=teacherall&id=37>

บทคัดย่อนิทานหน้าเดียว

ภาษาไทยมีความสำคัญยิ่งการดำรงชีวิต เป็นพื้นฐานความรู้ในการเรียนรู้วิชาอื่นๆ การเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นขั้นที่เริ่มต้นในการฝึกทักษะภาษาไทย นักเรียนจึงต้องฝึกฝนบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ ผู้รายงานจึงสร้างและพัฒนาสื่อการสอน นิทานหน้าเดียวฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของนิทานหน้าเดียว ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานหน้าเดียว และสอบถาม

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานหน้าเดียว กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๑ โรงเรียนบ้านแม่กะ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ จำนวน ๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ นิทานหน้าเดียวฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐ เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๒๐ แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน ๒๐ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยสถิติ

t - test

ผลการศึกษาพบว่า

๑. นิทานหน้าเดียวฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ ๘๗.๗๗/๘๖.๔๐ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้นิทานหน้าเดียว ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการเรียน โดยใช้นิทานหน้าเดียวฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยนักเรียนนักเรียนชอบเรียนด้วยสื่อนิทานหน้าเดียวและอยากเรียนด้วยสื่อนิทานหน้าเดียวในวิชาอื่นๆ ด้วย โดยสรุป นิทานหน้าเดียวฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นนี้เป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตรงกับความสนใจ ของนักเรียน จึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และระดับชั้นใกล้เคียงได้

<http://www.free-webboard.com/travel.php?nm=teacher&qid=38>

ตัวอย่างชิ้นงานนักเรียน

การสร้างนิทานหน้าเดียวระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สุนัขจากนกนางแอณ

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง เพราะมันน่ารัก ขี้เล่น และซื่อสัตย์... (text continues with details about dogs and storks)

สุนัขกับสิงโต

สุนัขกับสิงโตเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง... (text continues with details about the lion and the boy)

สุนัขกับบ้าน

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง... (text continues with details about a dog and a house)

สุนัขกับสิงโต

สุนัขกับสิงโตเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง... (text continues with details about the lion and the boy)

สุนัขกับบ้าน

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง... (text continues with details about a dog and a house)

สุนัขกับสิงโต

สุนัขกับสิงโตเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากที่สุดชนิดหนึ่ง... (text continues with details about the lion and the dog)

<http://sarunya2015.igetweb.com/index.php?mo=10&art=508582>

๕๐ นิทานสร้างสถานคุณธรรม

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดโครงการ ๕๐ นิทานไทย เพื่อสร้างสถานคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมผ่านหนังสือนิทานไทย โดยคัดเลือกนิทานไทยจำนวน ๕๐ เรื่อง และเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหाराช มีพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญผู้รู้เกี่ยวกับนิทานไทยจากสำนักพิมพ์ ผู้เขียน นักวิชาการ ครู อาจารย์ ร่วมให้ข้อเสนอแนะ และพิจารณาคัดเลือก พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์คัดเลือก กำหนดความหมายคุณธรรม และลักษณะคุณธรรม ทั้งหมด ๑๓ ข้อ ดังนี้

๑. คุณธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียน จากการประชุมที่กระทรวงศึกษาธิการ มี ๘ ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ
๒. คุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ข้อ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกันความเสี่ยง
๓. คุณธรรมที่คณะกรรมการเห็นชอบว่าเป็นคุณธรรมที่สำคัญ คือ ความกตัญญู ความกล้าหาญ

นางจรรยาพร ธรนินทร์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดูแลรับผิดชอบ สำนักงานบริหาร การศึกษานอกโรงเรียน (กสน.) กล่าวว่า ในการดำเนินการเพื่อคัดเลือกนิทานสร้างสถานคุณธรรม ๕๐ เรื่องนี้ เป็นเพราะในปัจจุบันสังคมไทยเกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว เยาวชนเองก็ถูกคาดหวังให้เป็น "อนาคต" ของชาติ พร้อมกับการปลูกฝังให้กระทำความดี แต่ในขณะเดียวกัน พฤติกรรมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งความคิดและพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในสังคมมักประพฤติปฏิบัติสวนทางกับสิ่งที่สอนให้เด็กประพฤติปฏิบัติ จึงต้องค้นหาสื่อที่เข้าถึงตัวเด็กและเยาวชน เพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เยาวชนที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต มีพื้นฐานความคิดด้านคุณธรรมที่หนักแน่นมั่นคง และสามารถจะดำรงคุณงามความดีไว้สืบไป

www.tup.ac.th/virtue/tale.htm

องค์ประกอบของนิทาน

๑. แนวคิด แก่นสารหรือสาระที่จุดประกายให้เกิดเรื่องราว เช่น แม่กระต่ายผู้รักลูกสุดหัวใจยอมสละชีวิตตัวเองเพื่อแลกกับลูก หรือ ลูกสี่คนคิดปลุกไฟทองยักษ์ให้แม่ หรือ ลูกไก่ ๗ ตัวที่ยอมตายตามแม่ หรือ โจรใจร้ายชอบทำร้ายผู้หญิงวันหนึ่งกลับทำร้ายแม่ตัวเองโดยไม่ตั้งใจ หรือ ลูกหมูสามตัวไม่เชื่อแม่ทำให้เป็นเหยื่อของหมาป่า

๒. โครงเรื่องของนิทาน โครงเรื่องและเนื้อหาต้องไม่ซับซ้อน สั้นๆ กระชับ เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดา มีการลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง

๓. ตัวละคร ขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้เขียน เช่น คน สัตว์ เทพเจ้า แม่มด เจ้าชาย นางฟ้า แต่ไม่ควรมีตัวละครมากเกินไป

๔. ฉาก สถานที่เกิดเหตุ ในป่า กระท่อมร้าง ปราสาท บนสวรรค์ แล้วแต่ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน

๕. บทสนทนา การพูดคุยของตัวละคร ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ สนุกสนาน ไม่ใช่คำหยาบ

๖. คติสอนใจ เมื่อจบนิทาน ผู้อ่านควรได้แง่คิด คติสอนใจเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม กลุ่มมเกล่าจิตใจ

<http://www.everykid.com/nitan2/howto/index1.html>

การเล่านิทาน

การเล่านิทาน จากผู้ใหญ่สู่เด็ก นำไปสู่การเล่านิทานของเด็กสู่เด็ก เพื่อพหุปัญญาของเด็กๆ อาจทำได้โดย

๑. เล่าหรืออ่านนิทานให้เด็กฟัง

๒. ชวนเด็กวาดภาพจากเรื่องที่เล่า (เป็นใช้สมองซีกขวาในการวาดภาพจากความจำ ฝึกความสามารถด้านมิติสัมพันธ์)

๓. ชวนเด็กดัดแปลงเรื่องที่เล่าให้เป็นนิทานของตัวเอง (ฝึกใช้ความคิดในรูปแบบต่างๆ ด้วยสมองซีกขวา เช่น ฝึกคิดแบบวิเคราะห์ คิดแบบโยนิโตมนสิการ เป็นต้น)

๔. ให้เด็กเขียนคำบรรยายภาพ (ใช้สมองซีกซ้ายในการหาเหตุผลอธิบายภาพ จัดระเบียบ เนื้อเรื่อง)

๕. ให้เด็กเล่าเรื่องที่ดัดแปลงขึ้นให้เพื่อนฟัง (ฝึกความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเพื่อทดสอบว่าสิ่งที่สื่อ่นั้น ครอบคลุมครบถ้วนหรือไม่)

๖. เปิดโอกาสให้เพื่อนวิจารณ์ เพื่อสร้างพื้นฐานการเป็นนักคิดเชิงวิพากษ์ (เพราะนักคิดเชิงวิพากษ์ต้องมีความเป็นกลาง รับฟังเหตุผลได้ในทุกเรื่อง)

หน้าที่ของสมองแต่ละซีก นอกจากจะมีหน้าที่ควบคุมการทำงานของร่างกาย แล้ว ยังมีหน้าที่อื่นอีก โดยที่ซีกซ้ายทำหน้าที่ทางด้านการคิดหาเหตุผลหรือความสามารถทางตรรกะ

ความสามารถในการใช้ภาษา เช่น การพูด การอ่าน การเขียน การวางแผนจัดการ การคำนวณ ส่วน
สมองซีกขวา มีความสามารถทางการรับรู้ การจำ การผสมผสานความคิด ดนตรี ศิลปะ

http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=15705

นิทานชาดก

นิทาน แปลว่า เหตุเป็นเครื่องมอบให้ซึ่งผล มูลเค้า เรื่องเดิม สมภูฐาน

ชาดก แปลว่า ประวัติการทำความดีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่มีมาในชาติก่อน ๆ

นิทานชาดก มิใช่เรื่องที่แต่งขึ้นเพื่อสอนคุณธรรม แต่นิทานชาดก คือ เรื่องในอดีตชาติ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระองค์ทรงแสดงแก่พระภิกษุในโอกาสต่าง ๆ บางครั้งก็เพื่อแสดงภูมิ
หลังของผู้ที่พระองค์ต้องการแสดงธรรมให้ฟัง บางครั้งก็เพื่ออธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

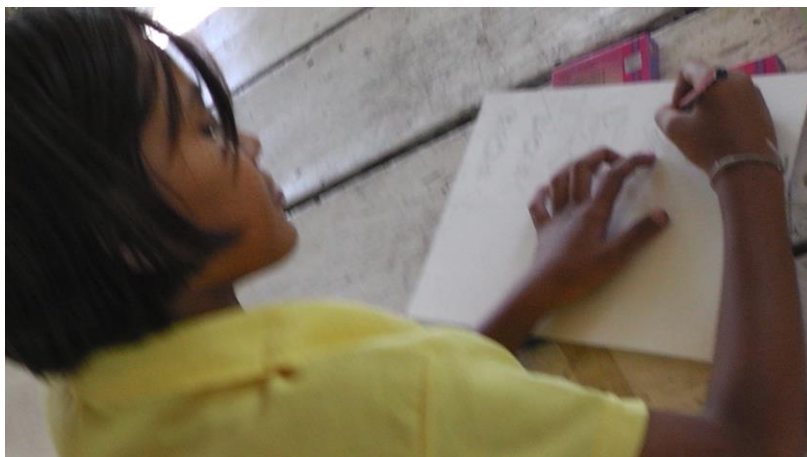
ผู้อ่านนิทานชาดก หรือนิทานธรรมะ ควรอ่านอย่างพิจารณา และนำหลักธรรมไปใช้เป็น
คุณประโยชน์ ส่วนความเพลิดเพลินจากนิทานธรรมะนั้น ถือเป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น จึงจะ
นับว่าได้รับประโยชน์จากนิทานชาดก หรือนิทานธรรมะที่พระองค์ทรงแสดงไว้แล้วอย่างแท้จริง
นอกจากนี้ยังมีนิทานภาษาอังกฤษ วีดิโอ นิทาน คลิป นิทาน การ์ตูน สุภาษิต ให้ศึกษา เพื่อให้
เป็น นิทานเยาวชน นิทานเด็ก นิทานสอนใจ นิทานคุณธรรม เพื่อจรรโลงจิตใจ ผู้ศึกษาให้รักในคุณ
งามความดี

<http://www.kalyanamitra.org/chadok/mixchadok/mixchadok.html>

บทที่ ๓
ผลการดำเนินงาน
ภาพถ่าย

แตงนิทาน ๔ จากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ จากสอนคุณธรรม

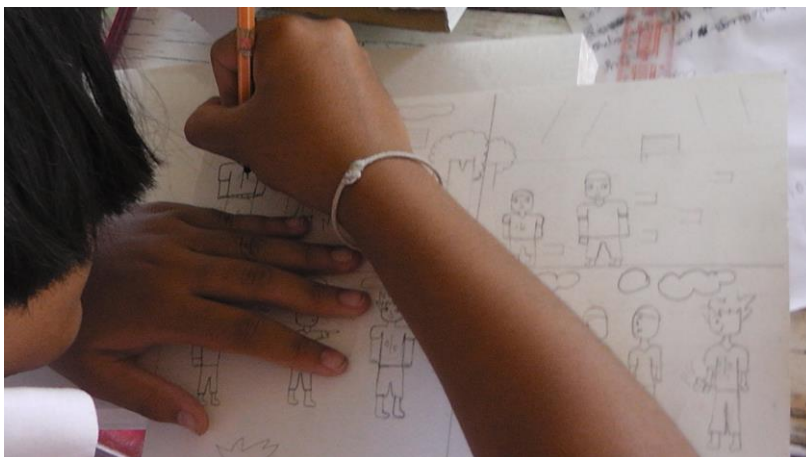
แตงนิทาน ๔ จากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

อ่านนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรมให้น้องๆฟังหรือให้น้องๆอ่าน

อ่านนิทาน & ฉากสอนคุณธรรมให้น้องๆฟังหรือให้น้องๆอ่าน

อ่านนิทาน & ฉากสอนคุณธรรมให้น้องๆฟังหรือให้น้องๆอ่าน

อ่านนิทาน & ฉากสอนคุณธรรมให้น้องๆฟังหรือให้น้องๆอ่าน

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

ปัญหาและสาเหตุ

การเรียนคุณธรรมโดยการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะทำอย่างไรจึงจะปลูกฝังคุณธรรมได้ โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อ จึงคิดว่าน่าจะปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

เป้าหมายและทางแก้

เพื่อแตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรมโดยเรียนรู้จากครุภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้แล้วนำความรู้ที่ได้รับมาแตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรมแล้วนำไปให้น้องๆอ่านหรืออ่านให้น้องๆฟัง ทำให้ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม ได้เรียนรู้การทำโครงการ ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน ครุภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ได้ทำความดีถวายในหลวง

หลักการและคุณธรรมที่นำมาใช้

หลักธรรม

สังคหวัตถุ ๔

สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่นประกอบด้วย

- ๑) ทาน คือ การให้ การเสียสละ
- ๒) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ
- ๓) อัถตจริยา คือ การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
- ๔) สมานัตตา คือ มีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย

<http://www.learntripitaka.com/scruple/sank4.html>

แนวพระราชดำริ

หลักการพึ่งตนเอง ต้องมีความพอดี ๕ ประการ

- ๑) ความพอดีด้านจิตใจ
- ๒) ความพอดีด้านสังคม
- ๓) ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔) ความพอดีด้านเทคโนโลยี
- ๕) ความพอดีด้านเศรษฐกิจ

<http://www.seal2thai.org/sara/sara119.html>

หลักวิชาการ

๑. ความหมายของโครงการ

โครงการเป็นการกระทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาของครู ตั้งแต่คิดสร้างโครงการ การวางแผน การดำเนินการ การออกแบบลงมือปฏิบัติ การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล

๒. ลักษณะโครงการ

- ๑) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้
- ๒) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการ

ดำเนินชีวิต

- ๓) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจ ใฝ่รู้คำตอบของตัวเอง
- ๔) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- ๕) เป็นวิธีการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง มีระบบ เป็นขั้นตอน

และต่อเนื่อง

- ๖) เป็นการหาคำตอบข้อสงสัยโดยใช้ทักษะหลายๆด้าน

๓. ประเภทโครงการ

- ๑) โครงการวิทยาศาสตร์
- ๒) โครงการตามความสนใจ

๔. รูปแบบของโครงการ

- ๑) โครงการที่ใช้ห้องปฏิบัติการเป็นหลัก
- ๒) โครงการที่ใช้ห้องสมุดเป็นหลัก
- ๓) โครงการที่ใช้งานหรือชุมชนเป็นหลัก
- ๔) โครงการที่ใช้ห้องสตูดิโอเป็นหลัก

๕. ขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงการ

- ๑) ขึ้นวางแผน
- ๒) ขึ้นดำเนินการ
- ๓) ขึ้นทบทวนและแก้ไขผลงาน

http://www.ssktc.ac.th/web/images/stories/project/pro_knowledge.doc

๖. แนวทางการทำโครงการ

- ๑) ศึกษาหาข้อมูล
- ๒) กำหนดหัวเรื่อง
- ๓) ศึกษาความเป็นไปได้ประกอบการตัดสินใจ
- ๔) กำหนดขอบเขตของงาน
- ๕) กำหนดระยะเวลา งบประมาณ วิธีการ อุปกรณ์
- ๖) ให้ที่ปรึกษาพิจารณา
- ๗) เริ่มทำ

- ๘) เมื่อมีปัญหาให้หาทางแก้โดยการอ่านหรือถามผู้รู้
- ๙) ถ้ามีปัญหาแล้วแก้ไขไม่ได้กลับไปทำข้อ ๑ ใหม่
- ๑๐) ประเมินงาน
- ๑๑) นำเสนอผลงาน

<http://www.thaiabc.com/project/index0.html>

๗. จิตอาสา

จิตอาสา (Volunteer Spirit) คือ ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา เพื่อเผื่อแผ่ให้กับส่วนรวม อีกทั้งยังช่วยลด "อัตรตา" หรือความเป็นตัว

<http://www.tonprik.org/paper/1739>

เนื้อแท้ของความเป็นอาสาสมัครนั้นอยู่ที่จิตใจ คือมี 'จิตอาสา' ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น หรือนึกถึงส่วนรวม จะเป็นครู พ่อค้า นักธุรกิจ ข้าราชการ ก็สามารถเป็นอาสาสมัครได้ตลอดเวลาหากมีจิตใจที่คำนึงถึงส่วนรวมอยู่เสมอ เราจำเป็นต้องตระหนักอยู่เสมอว่า 'อาสาสมัคร' นั้นไม่ใช่เป็นอาชีพ หากคือสำนึกที่สมควรมีอยู่คู่กับความป็นมนุษย์ของเราจนกว่าชีวิตจะหาไม่

<http://www.volunteerspirit.org/?q=node/203>

ประเมินผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ มีนิทาน ๔ จากเพื่อสอนคุณธรรม ผลที่ได้รับ คือ

๑. ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม
๒. ได้เรียนรู้การทำโครงการ
๓. ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน วัด ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. ได้ส่งเสริมคุณธรรมและความพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
๕. ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
๖. ได้ทำความดีถวายในหลวง

การประเมินตนเอง

๑. เด็ก หนูตั้งใจวาดภาพอย่างมาก
๒. เด็ก หนูตั้งใจระบายสีอย่างมาก
๓. เด็ก หนูตั้งใจฝึกซ้อมเพื่ออ่านให้เพื่อนๆ ฟัง
๔. เด็ก หนูชอบที่ได้ไปเรียนกับครูภูมิปัญญา
๕. เด็ก หนูชอบที่ได้ไปเรียนนอกห้องเรียน

การประเมินและวิจารณ์โดยผู้อื่น

๑. พระสงฆ์ที่ปรึกษา : พระปลัดสุวิทย์ อานนุโท
เด็กๆ มีความตั้งใจ
๒. ผู้บริหารที่ปรึกษา : นายเจริญ นิลมาท
เป็นโครงการที่มีประโยชน์นักเรียน
๓. ครูที่ปรึกษา : นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่
สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนโรงเรียนวัดประเจียกให้เป็นคนมีคุณธรรม
๔. ผู้ปกครอง : นายภิญโญ ชินพงศ์
ลูกจะเล่านิทานที่ได้อ่านให้ฟัง
๕. เพื่อน : เด็กหญิงสุชาดา เต็มพร้อม
สนุก ได้คุณธรรม
๖. คนในชุมชน (กรรมการสถานศึกษาและผู้ใหญ่บ้าน) : นายอำนาจ ทองอยู่
เป็นกิจกรรมที่ดี มีประโยชน์

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินการโครงการ

โครงการคุณธรรม เรื่อง นิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ แต่งนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม หลักธรรมที่นำมาใช้ คือ สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ประกอบด้วย ๑) ทาน คือ การให้ การเสียสละ ๒) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ ๓) อัตถจริยา คือ การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และ ๔) สมานัตตา คือ มีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย พระราชดำรินำมาใช้ คือ หลักการพึ่งตนเอง ต้องมีความพอดี ๕ ประการ ๑) ความพอดีด้านจิตใจ ๒) ความพอดีด้านสังคม ๓) ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ความพอดีด้านเทคโนโลยี และ ๕) ความพอดีด้านเศรษฐกิจ หลักวิชาการที่นำมาใช้ คือ การทำโครงการ ทั้งนี้เพราะ การเรียนคุณธรรม โดยการท่องจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะทำอย่างไรจึงจะปลูกฝังคุณธรรมได้โดยที่ไม่รู้สึกเบื่อ จึงคิดว่า น่าจะปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้นิทาน ๔ ฉาก กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๔๔ คน สมาชิกในชุมชนหมู่ที่ ๑ และ ๒ ตำบลกระดังงา หมู่ที่ ๔ และ ๕ ตำบลสนามชัย ระยะเวลาในการดำเนินการ คือ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ กิจกรรมเด่น คือ นิทาน ๔ ฉาก ผลที่เกิดขึ้น คือ มีจิตสาธารณะประโยชน์ ส่งเสริมคุณธรรม โดยแต่งนิทาน ๔ ฉากที่สอนคุณธรรมเพื่อให้น้องๆอ่าน หรืออ่านให้น้องๆฟัง โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน (นักเรียนและครู) วัด (พระสงฆ์) และชุมชน (ผู้ปกครองและครูภูมิปัญญาในชุมชน) วิธีดำเนินการประกอบด้วยขั้นวางแผน ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล โดยใช้สถานที่โรงเรียนวัดประเจียก และชุมชน ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ มีนิทาน ๔ ฉากที่สอนคุณธรรมเพื่อให้น้องๆอ่านหรืออ่านให้น้องๆฟัง ผลที่ได้รับ คือ ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่ม ได้เรียนรู้การทำโครงการ ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ได้ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง มีสื่อสอนคุณธรรมให้แก่นักเรียน และได้ทำความดีถวายในหลวง

แผนการดำเนินงานในอนาคตและข้อเสนอแนะ

๑. ดำเนินกิจกรรมไปเรื่อยๆ
๒. ประเมินเพื่อปรับปรุงเป็นระยะ
๓. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม
๔. ประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
๕. สรุปและรายงานผลให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและสมาชิกใน

ชุมชนทราบ

เอกสารอ้างอิง

<http://www.everykid.com/nitan2/howto/index1.html>
<http://www.free-webboard.com/travel.php?nm=teacher&qid=38>
<http://www.kalyanamitra.org/chadok/mixchadok/mixchadok.html>
http://www.krukullanit.com/lesson1_topic3.html
http://www.krukullanit.com/lesson1_topic4.html
<http://www.learntripitaka.com/scruple/sank4.html>
<http://www.maceducation.com/e-knowledge/2341109100/09.htm>
<http://www.planforkids.com/homepage.php?maincat=teacherall&id=37>
<http://www.thaiabc.com/project/index0.html>
<http://www.thaifolk.com/doc/literate/Tales/meaning.htm>
http://www.thaigoodview.com/library/contest2551/thai04/32/tale_world/the%20meaning%20of%20a%20tale.htm
http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=15705
<http://www.tup.ac.th/virtue/tale.htm>
<http://www.volunteerspirit.org/?q=node/203>
<http://www.sarunya2015.igetweb.com/index.php?mo=10&art=508582>
<http://www.seal2thai.org/sara/sara119.html>
http://www.ssktc.ac.th/web/images/stories/project/pro_knowledge.doc

ภาคผนวก

ภาพการทำงาน

ปากกา

สีไม้

กบเหลา

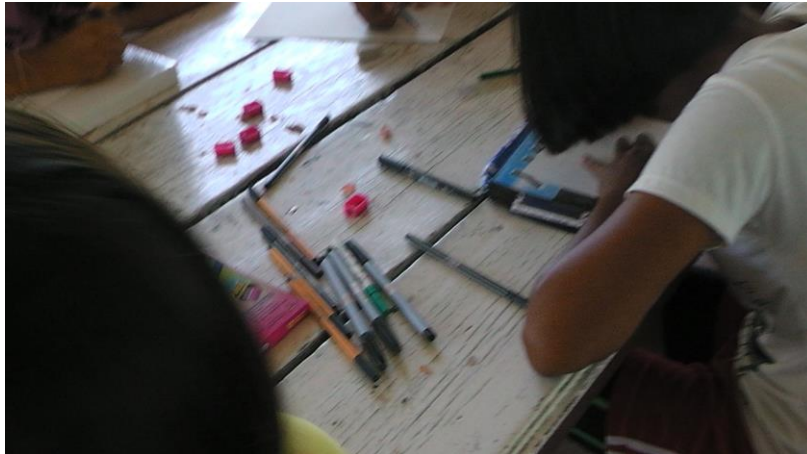
ยางลบ

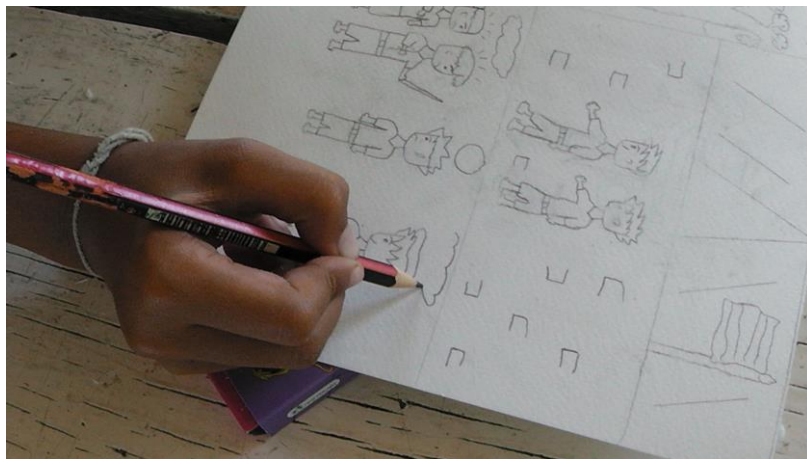
ดินสอ

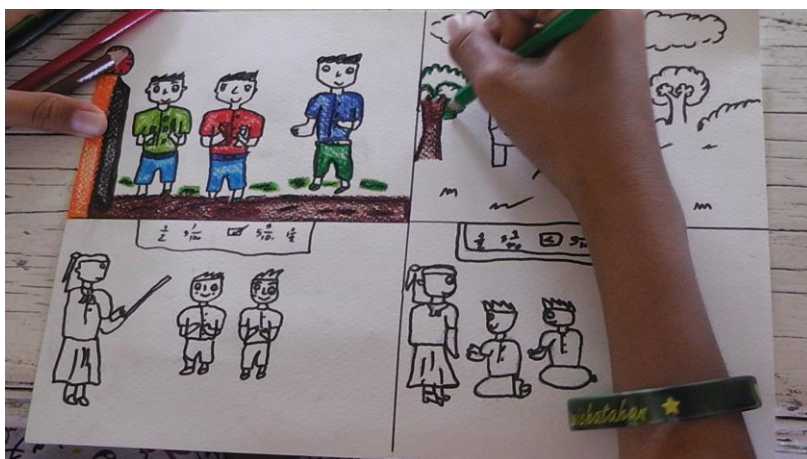
แต่งงานิทาน & ฉากสอนคุณธรรม

แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

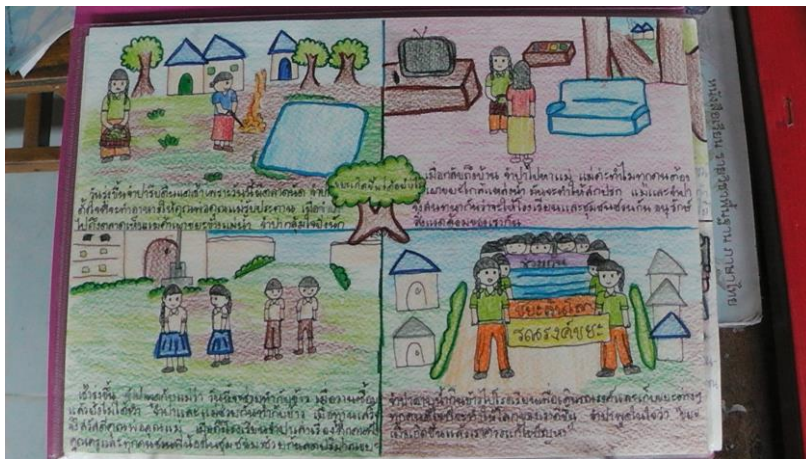
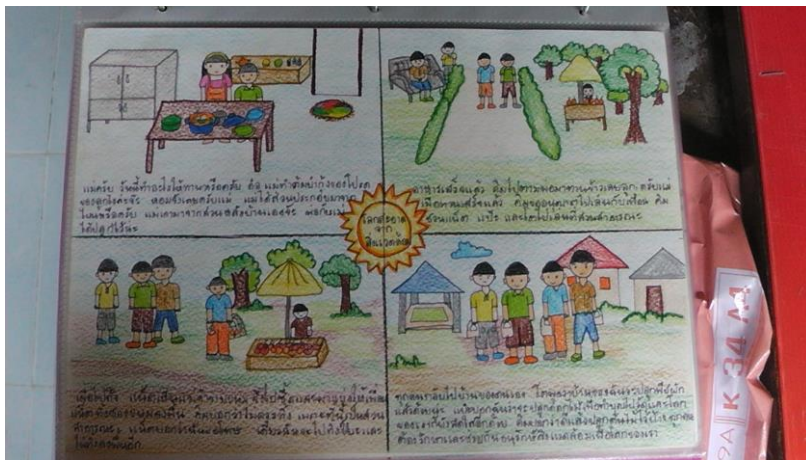
แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

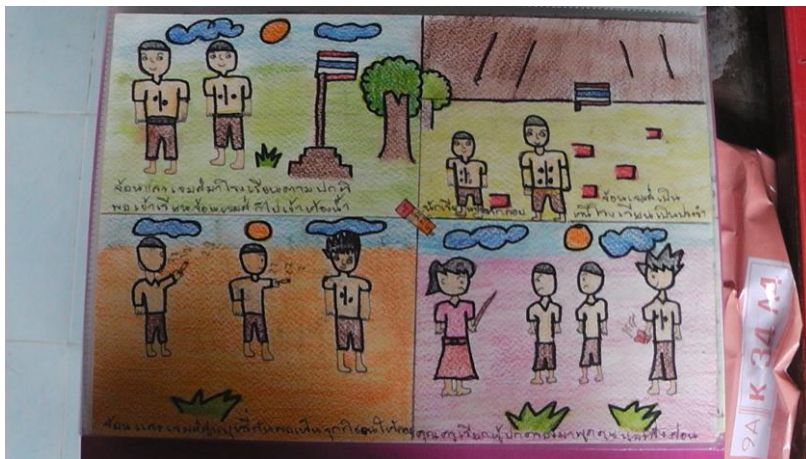
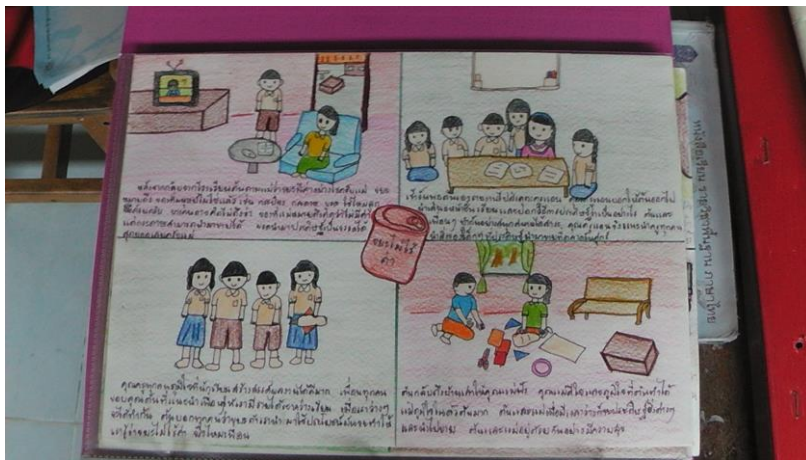

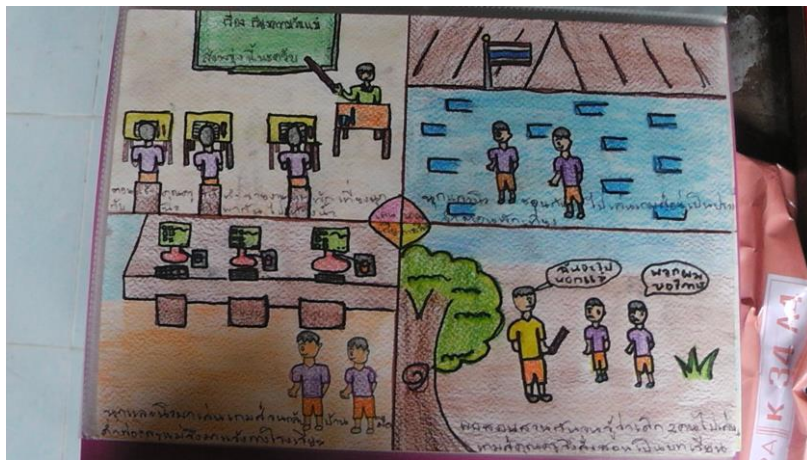
แตงนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

ภาพวาดนิทาน ๔ ฉากสอนคุณธรรม

1. การล้างรถ: ผู้คนมาล้างรถที่ปั๊มน้ำมันหรือที่ล้างรถอัตโนมัติ เพื่อทำความสะอาดรถและลดมลพิษที่เกิดจากรถยนต์.
 2. การจราจร: รถยนต์วิ่งบนถนนที่ติดป้ายบอกทาง.

3. การขี่จักรยาน: เด็กๆขี่จักรยานเล่นในสวนสาธารณะ.

4. การเดินทาง: ผู้คนใช้รถแท็กซี่หรือรถสาธารณะเพื่อเดินทาง.

5. การเดินทาง: ผู้คนใช้รถจักรยานยนต์เพื่อเดินทาง.

1. การขี่จักรยาน: เด็กๆขี่จักรยานเล่นในสวนสาธารณะ.

2. การพักผ่อน: ผู้คนพักผ่อนที่ชายหาด.

3. การพักผ่อน: ผู้คนพักผ่อนที่ชายหาด.

4. การพักผ่อน: ผู้คนพักผ่อนที่ชายหาด.

5. การพักผ่อน: ผู้คนพักผ่อนที่ชายหาด.

1. การตลาด: ผู้คนซื้อของในตลาด.

2. การตลาด: ผู้คนซื้อของในตลาด.

3. การตลาด: ผู้คนซื้อของในตลาด.

4. การตลาด: ผู้คนซื้อของในตลาด.

5. การตลาด: ผู้คนซื้อของในตลาด.

9A K 34 M

9A K 34 M

